

نسرین بختیاری
گروه فرهنگ و هنر

این روزها جشنواره عمار درحال برگزاری است و خلاف هر سال که سینما فلسطین خانه جشنواره بود، امسال سینما بهممن، حوالی میدان انقلاب محل نمایش فیلم‌ها و نشست‌هایی است که پس از تماشای فیلم به طور ویژه برگزار می‌شود. همان‌طور که می‌دانیم کار این جشنواره در ۱۴ دوره برگزاری، بازنمایی سینما و هنر انقلاب و چالش‌های موجود برای رسیدن به این هدف بوده است. این جشنواره همیشه زاویه نگاه متفاوتی به مسائل سیاسی و اجتماعی روز دارد و موضوعاتی که به آن می‌پردازد، تنها منحصر به گفتمان انقلاب اسلامی یا آرمان فلسطین نمی‌شود بلکه، مسائلی که جزو دغدغه‌های مردم بوده را نیز هدف قرار می‌دهد؛ چراکه نام این جشنواره هم با مردم گره خورده است. به عنوان مثال در یکی از مستندها ازجمله «سنگر هفت‌تپه» ماجرای مطالبه حقوق کارگران نیشکر هفت‌تپه تا رسیدن به نتیجه مطرح می‌شود و در یک مستند دیگر «در تدارک طوفان» ماجرای آشنایی محور مقاومت با حاج‌قاسم سلیمانی ونقش و تأثیر او در ارتقای گروه‌های فلسطینی به نمایش گذاشته می‌شود. در جایی دیگر نیز مقاومت و ایستادگی یک شیرزن بلوچستانی مقابل تجاوز انگلیسی‌ها به خاک کشور بهانه قرار می‌گیرد. علاوه بر این، عمار همواره نگاه ویژه‌ای به محور مقاومت و آرمان فلسطین داشته و امسال نیز باتوجه به جنگ‌های متوالی در غزه و بی‌خانمانی کودکان و مردم، این نگاه ویژه‌تر شده است. باتوجه به برگزاری این جشنواره در گزاریشی با احسان شادمانی، علی زهیری، رضا رخشانی‌صابر و علیرضا باغشنی، کارگردانان جشنواره گفت‌وگو کردیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

جشنواره عمار؛ انگیزه بخش فیلمسازان انقلابی

احسان شادمانی، کارگردان مستندهای «آن هفت روز»، «در تدارک طوفان» و «نورالقدس» بوده است که بیشترین دغدغه فیلمسازی‌اش مربوط به روایت زندگی مردم فلسطین، غزه و جنگی بوده که موجب بی‌خانمانی و بی‌پناهی ساکنان این منطقه شده است. شادمانی‌که امسال با شش اثر در پانزدهمین جشنواره عمار حضور دارد، درباره این حضور به جام جم گفت: طبیعی این است که هر فیلمسازی با یک تا دو اثر در جشنواره‌ها شرکت کند و به عنوان مثال در جشنواره فیلم حقیقت امسال با دو فیلم «نبرد نجف» و «نحیط» حاضر شدم اما جشنواره عمار غیر از این‌که به حوزه‌های مختلف می‌پردازد؛ فرصتی برای تمام بچه‌هایی است که خودشان را متعلق به جریان فیلمسازی در حوزه انقلاب اسلامی و مقاومت می‌دانند، تاکنار هم جمع و دیده شوند.

روایت زندگی یک زوج فلسطینی

او با بیان این‌که بیشتر مستندهایی که ما در آن شرکت کردیم در حوزه فلسطین و رژیم صهیونیستی است، افزود: فیلم‌هایی مانند آن هفت روز، در تدارک طوفان و نورالقدس، در همین حوزه است و در این سه فیلم کارگردانی را به عهده دارم. آن هفت روز در غزه تولید شده و روایتگر زندگی یک زوج فلسطینی است که فیلم از زبان دختر فلسطینی، هفت روز منتهی به مراسم عروسی‌اش روایت می‌شود.

آشنایی گروه‌های مقاومت با شهید سلیمانی

شادمانی ادامه داد: فیلم دیگر در تدارک طوفان به تاریخچه آشنایی گروه‌های مقاومت فلسطینی با حاج‌قاسم سلیمانی می‌پردازد و نقش ایشان را در ارتقای فلسطینیان و محورهای مقاومت بررسی می‌کند و برای اولین بار با بعضی از فرماندهان میدانی حماس در این مستند گفت‌وگو کردیم با این‌که روزنامه‌نگار فلسطینی منیر شفیق با مجموعه گفت‌وگو داشته است.

نقاشی سه لتی نابودی اسرائیل

این کارگردان مستند افزود: نورالقدس با محوریت یک نقاشی سه لتی با موضوع نابودی اسرائیل و آزدسازی قدس است که عبدالحمید قدیریان آن را ترسیم می‌کند و این فرآیند را تبدیل به مستند کردیم. ما با آقای قدیریان به خانه‌شان و جاهای مختلف می‌رویم، یک‌سری رخداده‌ها را در کنار کار ثبت کردیم و انگار مخاطبان از ابتدا تا انتها شاهد تکمیل یک نقاشی هستند و در عین حال با زندگی این نقاش آشنا می‌شوند.

اختتامیه کنگره شعر «شهید القدس» شامگاه شنبه در بنیاد رودکی برگزار شد. علیرضا قزوه در این مراسم گفت:

در آینده مثنوی‌های زیادی درباره پهلوانی حاج‌قاسم سروده خواهد شد. درست مثل رشادت‌های رستم که هروقت از او در شاهنامه نام برده می‌شود؛ نامش لرزه بر تن دشمنان می‌اندازد. حاج‌قاسم در عراق و سوریه پهلوانی‌ها کرد و امروز اگر او نیست، پهلوانان جوانی

نام حاج قاسم در مثنوی‌ها خواهد درخشید

بررسی پرونده سلبریتی‌ها در «تروکاژ»

شادمانی با بیان این‌که ما مستند «تروکاژ» را نیز در جشنواره عمار داریم، عنوان کرد: این مستند برای اولین بار قرار است رونمایی شود و قسمت اول آن در همین جشنواره جایزه فانوس دریافت کرده بود. «تروکاژ» به طور کلی پرونده سلبریتی‌ها را بررسی می‌کند و قسمت دوم این مستند به بحث سلبریتی‌های سینما بعد از وقایع ۱۴۰۱ و این‌که برخی بعد خروج از کشور چطور از مردم سوءاستفاده کردند، می‌پردازد. این مستندساز اضافه کرد: مستند دیگر که تهیه‌کنندگی آن را به عهده دارم «تهران کاراکاس» به کارگردانی محمد هادی نعمتی است. این مستند به ارتباط ایران و ونزوئلا بعد از بحران نفتی به وجود آمده در کاراکاس و کمک ایران برای خروج از بحران، می‌پردازد و در پایان هم خدمات شهید رئیسی را نشان می‌دهد. در حوزه موزیک ویدئوی جشنواره هم اثری داریم.

خلا فیلمسازی در باره محور مقاومت

این فیلمساز در پاسخ به این پرسش که دلیل پرداختن به مستندهایی با محوریت مقاومت و فلسطین چیست، گفت: در این حوزه ما با خلّایی روبه‌رو هستیم که از قدیم هم وجود داشته و فیلمسازان کمی در این حوزه کار قابل توجه و سطح اول انجام دادند. اگر ۱۰ سال پیش می‌گفتم اثری درباره فلسطین ساخته شده که در جشنواره حقیقت خیلی به آن توجه شده یا در استرالیا جایزه گرفته، همه اعتراض می‌کردند که کار درستی نیست، چون فلسطین بحث روز نیست اما ترجیح دادیم خود را در نگاه مخاطبان جای دهیم و از زاویه سومی جدا از مباحث سیاسی صرف به آن بپردازیم. ما پیش از این، مستندی به نام «داستان ساحل شرقی» ساختم که به خرده داستان‌های داخل غزه می‌پردازد. به عنوان مثال، کیک‌پز خانمی در آنجاست که دستور غذاهای فلسطینی را جمع می‌کرد و می‌گفت حداقل نزدیک ۷۰۰ سال است که با این دستور پخت‌ها در اینجا زندگی می‌کنیم. بنابراین، تلاشم این بوده که از زاویه انسانی و اجتماعی و فارغ از قالب‌های مرسوم به مسأله فلسطین بپردازیم. این فیلمساز درباره بازخورد فیلم‌هایی که در طول این سال‌ها با محوریت فلسطین و غزه تولید کرده است، گفت: کارهای ما بیش از آن‌که سفارش یک مجموعه باشد، جزو دغدغه‌های خودمان بوده و هیچ‌گاه فکر نمی‌کردم که تا این اندازه با بازخورد مثبتی روبه‌رو شویم. به عنوان مثال، امسال فیلم «نحیط» را درباره پرستار اهل غزه و اتفاقات زندگی‌اش داشتیم. نحیط هم به معنای سوز دلی است که به اشک تبدیل نمی‌شود (بعضی). این اثر نوری مخاطبان جشنواره حقیقت نیز از هر طیفی از جمله مرد و زن تأثیر گذاشت و موجب گریه یکی از خانم‌هایی شده که به چهره‌اش نمی‌آمد فرد مذهبی باشد.

مطالبه یک حق در «سنگر هفت‌تپه»

علی زهیری، کارگردان مستندهای «سنگر هفت تپه» و «ریسمان عدالت» که امسال با این دو فیلم در جشنواره فیلم عمار شرکت کرده است، درباره داستان سنگر هفت‌تپه به جام جم گفت: سنگر هفت‌تپه مربوط به ماجرای واگذاری شرکت نیشکر هفت‌تپه به بخش خصوصی است که تصمیم غلطی بود و هزینه‌های زیادی برای نظام داشت. در آن فرآیند کارگران وقتی دیدند شرکت روبه‌نابودی می‌رود و بخش خصوصی هیچ اراده‌ای برای پیشرفت، نوسازی و احیاناً دارد، دست به کار شدند و مسأله‌شان آزاد کردن کارخانه هفت‌تپه از بخش خصوصی و واگذاری آن به مجموعه‌ای اهلیت دار شد. زهیری ادامه داد: در سنگر هفت تپه از لحظه‌ای که برای کارگران ورود بخش خصوصی مسأله می‌شود تا لحظه‌ای که خلع ید اتفاق می‌افتد، روایت کردیم. در واقع یک مدل اعتراض و مطالبه‌گری که منجر به نتیجه می‌شود را در مستند آوردیم.

صدای کارگر را بشنویم

او با بیان این‌که توانستیم با این مستند مجلس، طلاب و شهید رئیسی را پای کار بیاوریم، خاطرنشان کرد: به‌رحال این مدل زیبایی بود و شهید رئیسی به این‌که حرف کارگر را باید بشنویم، با تمام قلبش اعتقاد داشت. حرف مستند این است که می‌توانیم طبق اصول پیش برویم و صدای کارگر را بشنویم. معمولاً گزارش‌های مسئولان به مقامات بالاتر، خلاف واقع بود و اوضاع به این شکل بود که اکثرشان به شهید رئیسی می‌گفتند این گزارش‌ها درست نیست و توانستند اثبات کنند و حاکمیت را برای رسیدگی به این مسأله پای کار بیاورند.

خواهند آمد که نام و یاد حاج‌قاسم و ایران را زنده نگه خواهند داشت. حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی نیز گفت: شاعران، خادمان مکتب حاج‌قاسم و مکتب مقاومت به‌شمار می‌آیند. محمداکظم کاظمی، دبیر کنگره شعر شهید القدس در ادامه این برنامه گفت: بعد از انتشار فراخوان، جمع وسیعی از شاعران در آن شرکت کردند و شعرهای به

کنشگری یک طلبه در «ریسمان عدالت»

زهیری درباره دیگر اثر جشنواره عمار، ریسمان عدالت گفت: این مستند کنشگری یک جوان طلبه خوزستانی (شیخ محسن ریسمان‌سنج) را روایت می‌کند. من این طلبه را از نزدیک می‌شناختم و نوع دغدغه‌ها و پیگیری‌های او در میان طلاب خیلی کم است. منشور روحانیت امام خمینی (ره) مسیر این طلبه محسوب می‌شد و دیدم این طلبه جوان، خیلی در حوزه مطالبه‌گری موفق بود و گروه‌های متعددی در خوزستان تشکیل داد.

طلبه‌های مطالبه‌گر

این کارگردان مستند با بیان این‌که نیاز داشتیم چنین مدل و کاری در حوزه مطالبه‌گری تکثیر شود، افزود: تشخیص دادم این روش‌ها را در قالب یک مستند روایت کنم. شیخ محسن ریسمان‌سنج، معاون مطالبه‌گری ستاد امر به معروف و نهی از منکر خوزستان بود و از لحظه‌ای که برای این سمت انتخاب شد، ستاد امر به معروف محدود به مسأله حجاب نشد، بلکه متعلق به کسانی شد که ظلمی نسبت به آنها در استان اتفاق افتاده است. در خوزستان این اتفاق افتاد و جایی که آدرس آن را هیچ‌کس در گذشته نداشت، در برهه‌ای که این شیخ مسئول بود به جایی برای مطالبه مسائل تبدیل شد و ایشان برای هر کاری یک کارگروه تشکیل داده بود و دغدغه مراجعان را به تناسب موضوع به این کارگروه‌ها واگذار و نتیجه آنها را هم پیگیری می‌کرد.

او یادآوری کرد: علت ساختن مستند ریسمان عدالت برای تکثیر شیخ محسن هاست و طلبه واقعی کسانی از جنس ایشان هستند. مردم باید با کمک چنین طلبه‌هایی طعم عدالت را بچشند تا نظرشان نسبت به روحانیت تغییر کند.

کنگره بسیاری آمد. وقتی این شعرها را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم که شاعران جوان پیشرفت خوبی داشته‌اند. در پایان مراسم تقدیر و تجلیل از برگزیدگان این کنگره برگزار شد و لوح تقدیر و تندیس کنگره به حسن زرقنی، سیدسلمان علوی، زهرا سیه‌کار، فاطمه عارف‌نژاد، مرتضی حیدری آل‌کثیر، مریم پیه‌لور، مریم خراسانی مطلق، فاطمه اصغری علای و محمدمیر تعلق گرفت.

ایستادگی یک شیرزن مقابل انگلیسی‌ها در «می‌مات»

محمدعلی رخشانی‌صابر با فیلم «می‌مات» در جشنواره عمار حضور دارد و این فیلم سال گذشته نیز در جشنواره فیلم حقیقت در بخش آوینی و ملی حضور پیدا کرده بود. این فیلمساز درباره می‌مات به جام جم گفت: این فیلم داستان زندگی گل‌بی‌بی، شیرزن بلوچ در منطقه خاش است که در سال ۱۹۱۶ میلادی در دوره قاجار، پس از هجوم ارتش انگلیس به بلوچستان و منطقه سرحد توانست با همکاری سران بلوچ، انگلیسی‌ها را شکست دهد. در این مستند شاهدیم که انگلیسی‌ها قصد دارند با زئرال دایر، ایران را جزو مستعمرات خود کنند و تا بخش‌هایی از افغانستان می‌آیند، اما شخصی مانند گل‌بی‌بی اجازه پیشروی بیشتر به انگلیسی‌ها را نمی‌دهد.

این کارگردان با بیان این‌که در این مستند از انیمیشن و هوش مصنوعی به‌دلیل مراجعه به تاریخ استفاده شده، افزود: شاید علت شرکت‌داده‌شدن می‌مات در مسابقه جشنواره عمار به خاطر محور قرارگرفتن موضوع وطن، میهن و خاک و ایستادگی در مقابل ظلم و استعمار در این فیلم باشد. در واقع این اقوام ایرانی از جمله کرد و بلوچ بودند که موجب ایستادگی ایران شدند.

رخشانی صابر درباره مطرح‌شدن یک زن به عنوان قهرمان در مستند عنوان کرد: البته قبلاً مستندی ساخته بودم که قهرمانش یک مرد بود که مقابل پرتغالی‌ها ایستادگی کرده بود.

این‌که یک زن قهرمان مستند باشد، خیلی کم در مستندها اتفاق افتاده است. جالب بود

دیدگاه

دولت از سالن‌های تئاتر حمایت کند

سیماتییرانداز، کارگردان نمایش «جیمی جامپ» با بیان این‌که ماتئاتری‌ها در کشورمان داریم با چنگ و دندان کار می‌کنیم، گفت: در همه جای دنیا تئاتر از طرف دولت مورد حمایت قرار می‌گیرد. وی در گفت‌وگو با ایرنا در مورد انتظارات اهالی تئاتر از وزارت فرهنگ، بیان کرد: در همه جای دنیا دولت از تئاتر حمایت می‌کند. در ایران حدود ۱۵ سال پیش در زمان دولت وقت بخشی از حمایت‌ها را برداشتند. وی افزود: سینما صنعت است. رادیو و تلویزیون هم بودجه عمومی دارند و کار خودشان را می‌کنند اما تئاتر یک هنر است. برای پرورش یک جامعه فرهنگی و هنری در همه جای دنیا از تئاتر حمایت می‌کنند. ولی ما در کشورمان داریم با چنگ و دندان کار می‌کنیم و کار کردن سخت شده است. تییرانداز مهم‌ترین حمایتی که دولت باید از تئاتر داشته باشد را حمایت مالی خواند و افزود: یکی از چالش‌های ما کارگردان‌ها و تهیه‌کنندگان این است که باید به سالن خصوصی برویم و به صورت نقدی هزینه را پرداخت کنیم.

چهره

جعفریان، رئیس کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران شد

رسول جعفریان به‌عنوان رئیس کتابخانه مرکزی، مرکز اسناد و تأمین منابع علمی دانشگاه تهران منصوب شد. جعفریان، استاد گروه تاریخ دانشگاه تهران و بنیان‌گذار کتابخانه تخصصی تاریخ‌اسلام و ایران است؛ او ریاست کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی را در کارنامه دارد؛ همچنین از سال ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ ریاست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران را بر عهده داشت. در آذرماه ۱۴۰۰ محمدمقیم، رئیس سابق دانشگاه تهران، دکتر فاطمه ثقفی را به ریاست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران منصوب کرده بود. کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تهران بزرگ‌ترین کتابخانه دانشگاهی ایران است و مجموعه‌ای غنی و گسترده از منابع گوناگون در زمینه‌های مختلف علوم و فنون و ادب را در برمی‌گیرد. این کتابخانه در کنار کتابخانه‌های تخصصی دانشکده‌ها که هر یک برحسب نیازهای علمی و آموزشی ویژه خود به وجود آمده‌اند، بیشتر به امر پژوهش اختصاص دارد و به‌گروارد آثار مربوط به مطالعات اسلام‌شناسی، ایران‌شناسی و شرق‌شناسی می‌پردازد.

قاب

آغاز مرمت قلعه تاریخی منوجان کرمان

نادر علیحدادی سلیمانی، رئیس اداره ثبت آثار میراث فرهنگی، گردشگری و منابعدستی کرمان از آغاز مرمت و ساماندهی قلعه تاریخی شهرستان منوجان خبر داد. وی گفت: با تخصیص اعتبار بیش از شش میلیارد ریال از محل اعتبارات عمرانی استان مرمت قلعه تاریخی شهرستان منوجان آغاز شده است. این مرحله از عملیات اجرایی مرمت و ساماندهی قلعه تاریخی منوجان شامل مرمت با خشت و دست، اندودکاری، بندکشی، آواربرداری و پاک‌سازی است.

قدمت قلعه منوجان که یکی از مهم‌ترین آثار تاریخی جنوب کرمان محسوب می‌شود به دوره ساسانیان بازمی‌گردد و در بلندترین نقطه شهر منوجان قرار دارد و در سال ۱۳۸۴ به ثبت ملی رسیده است.

